

RUNDHYFVEL, m. 2. pl. — *hyflar*. Hyfvel med rund tand.

RUNDJERN, n. 5. Stångjern, som har en cirkelformig genomskärning.

RUNDKLIPPT, a. 1. Klippt i rund form.

RUNDKNIF, m. 2. pl. — *knifvar*. (tekn.) Krum skafknif.

RUNDKORNIG, a. 2. (mineral.) Som i brottet visar trinda korn.

RUNDLIG, a. 2. Se *Riklig*. — *Rundligen* o. *Rundligt*, adv.

RUNDMUNNAD, a. 2. *R-e* kallas en afdelning af de Fastgälige Broskfiskarna, med rund mun.

RUNDMÅLNING, f. 2. Se *Panorama*.

RUNDNING, f. 2. 1) Förrättningen, då något rundas. — 2) Rund böjning, rund kant; rund, kupig, kullrig yta. — 3) (fig.) *R. i stil*, dess egenkap, att nummer och slutfall äro behagliga för örat. — *Syn*. Afrundning.

RUNDSAX, f. 2. Ett slags handsax, hvarmed längre blectstycken skäras.

RUNDSKÜREN, a. 2. neutr. — *et*. Skuren i rund form.

RUNDSLÄG, n. 5. (sjöt.) *R.* säges man taga om ett tåg, då man tar det en gång om sin egen part, eller ock om ett annat tåg, klamp, koffernagel o. d.

RUNDSTICKEL, m. 2. pl. — *sticklar*. Ett slags grafstickel med cirkelformig genomskärning och elliptisk ban, således krökt egg.

RUNDSTYCKE (uttalas i allmänhet: rúnstykke). Litet kopparmynt = $\frac{1}{2}$ skilling. (Fam.) *Icke ett r.*, icke det ringaste. *På r-et*, på det nogaste. — Skrifves vanligen, ehuru mindre riktigt: Runstykke.

RUNDSÅNG, m. 3. (i musik) Final med riturnell, som sjöngs turvis af alla sångarena, den ena efter den andra.

RUNDT, adv. 1) Med rundning, med rund, kullrig yta. *R. upphöjd*. — 2) Frikostigt, rikligt. (Talesätt) *Lofva r. och hålla tunt*, lofva mycket och hålla litet. — *R. om* ell. *R. omkring*, adv. o. pop. Kring hela kretsen; öfverallt omkring. *Gå r. omkring staden*. *Gå r. omkring i staden*. *R. omkring staden är vakert*. *Han gick r. omkring med barnet*.

RUNDTÖRN, n. 5. (sjöt.) *R.* kallas ankar-tågets visning, om det samma väg, för tredje gången, svajar en half cirkel.

RUNDVÄNDA, v. a. 2. (sjöt.) Se *Kovända*.

RUNBÖGD, a. 2. Som har runda ögon.

RUNHÄLL, f. 2. Häll med inristad runskrift.

RUNKA, rúnngka, v. a. o. n. 1. Helt litet röra något ifrån ena sidan till den andra, fram och åter. *R. hufvudet* ell. *r. på hufvudet*. *Sitta och r. på en stol*. *R. lös*, genom runkning lossa, t. ex.: *R. lös en tand*. *R. omkull*, runka på något, så att det faller omkull. — V. n. 1) Helt litet fara fram och tillbaka från ena sidan till den andra. *Dockan r-r. Bordet r-r.* — 2) (fam.) Gå med ett slags runkande gång. *R. åstad*. — *Runkande*, n. 4. o. *Runkning*, f. 2.

RUNMYND (u långt), m. 5. Figuren af en bokstaf, som tillhör runalfabetet.

RUNMYNT, n. 5. Mynt med åpräglade runor.

RUNSK (u långt), adj. 1. 1) (fordom) Kun- ning i runor eller trolldom. *Kettil R-e*. — 2) Ristad eller skriven med runor. *R-a minnes- märken*. *R. skrift*.

RUNSKA (u långt), f. sing. Se *Runskrift*, *Runspråk*.

RUNSKRIFT (u långt) f. 3. 1) De gamle Skandinavers skrift, d. v. s. runor. — 2) Hvad som blifvit ristadt, skrifvet med runor.

RUNSLINGA (u långt), f. 1. Slinga på en runsten.

RUNSPRÅK (u långt), n. 5. Det fornordiska språk, som finnes på de gamla runstenarna, eller fornsvenska, -norska, -danska.

RUNSTAF (u långt), m. 2. pl. — *stafvar*. 1) *R-var* kallades hos de hedniska folken i Norden vissa af pilträ förfärdigade stafvar, i hvilka runor voro inskurna, och med hvilka presterna och andra af gudarna gynnade personer föregåfvo sig kunna förrätta underbara saker och trollverk. — 2) Fyrkantig staf, på hvars sidor kalendern finnes inskuren med runmynder.

RUNSTEN (u långt), m. 2. Minnesvård af sten med inristad runskrift.

RUNSTYCKE, se *Rundstycke*.

RUPIE, rúpie, m. 5. Ett ostindiskt mynt. En guldrupie = 14 silfverrupier = omkr. 3 sv. silfverriksdaler.

RUPTUR, rup túr, f. 3. (fr. *Rupture*, af lat. *Rumpere*, språnga) 1) Sönderbrytning. — 2) (fig.) Brytning af fred, vänskap; fredsbrött, vänskaps uppsläende, söndring.

RUS, n. 5. 1) Ett vanligen genom förtärandet af hetsiga drycker orsakadt tillstånd af omätligt förhöjd nervretlighet och derigenom frambragt själsförvirring. *Taga sig ett r. Sofva bort r-et* ell. *sofva r-et af sig*. *En dryck, som ger r. R-et har gått af honom*. *Bära sitt r. väl*, hafva väl reda på sig, fastän man är rusig; vara rusig, utan att det synnerligen kan ses eller märkas. — Bildar sammansättningarna Öl-, Vin-, Brännvinsrus. — *Syn*. Druckenhet, Fylla. — 2) (fig.) Själsförvirring, liknande ett rus, förorsakad af något, som starkt verkat på känslan, *Ett r. af kärlek, lycka, sällhet*. — Har sammansättningarna: Sinnes-, Känsl-, Kärleks-, Sällhetsrus.

RUSA, v. a. 1. I. Förorsaka rus, göra rusig.

RUSA, v. n. 1. II. Komma häftigt farande. Säges endast om människor och djur. *Alla r-de till dörren*. *R. på, emot någon*, störta fram, för att anfalla någon. *R. bort, fram, in*, se *Bortrusa*, &c. *R. ihop*, rusa emot hvarandra. *R. till vägs*, tanklöst rusa bort; (fig.) handla öfveriladt. *R. ned, upp, út*, häftigt springa ned, upp, ut. *R. åstad*, rusa bort. (Fig.) *R. till sitt förderf*, tanklöst skynda till sin undergång. — *Syn*. Störta, Ryka, Busa på.

RUSEGEL, n. 5. (skepp.) Ett vid en ru fästadt segel.

RUSGIFVANDE, a. 1. Som förorsakar rus. *En r. dryck*.

RUSIG, a. 2. Förvirrad i hufvudet genom rus; som har ett rus. — *Syn*. Berusad, Drucken, Full, Lullig, Lurig, Mosig, Lycklig, Säll, Salig, Lycksalig, Påstruken, Vimmerkantig, Röken, På röken, På kaporr, På tre quart.

RUSIGHET, f. 3. Rusigt tillstånd.

RUSK, n. sing. Se *Ruskväder*.

RUSKA, f. 1. I. Afhuggen gren med sitt löf, vare sig grönt eller torrt. — Bildar sammansättningarna: Gran-, Löf-, Björkruska, m. fl.

RUSKA, v. a. o. n. 1. II. (fam.) Se *Skaka*. *R. någon* ell. *på någon*. *R. på sig*. — V. n. (om buskar m. m.) Skakas med prasslande ljud. — *Ruskande*, n. 4.

RUSKIG, a. 2. (fam.) 1) (om vädret) Kall,